

Mantelzorgers in Oss

Peiling van vakbond FNV | September 2024

Fons van Lieshout | Laurens Gloudemans | Paul Lempens

Werkgroep sociaal beleid FNV Maasland

Inhoud

Inleiding: FNV en Mantelzorg	3
Aanpak	4
Resultaten peiling	5
1. De mantelzorger	5
Aan wie verleent u mantelzorg?	5
Hoe lang verleent u al mantelzorg?	5
Hoeveel uren besteed u aan mantelzorg?	6
Bent u de enige mantelzorger?	7
Welke zorgtaken voert u uit als mantelzorger	8
Kunt u uw werk en mantelzorg combineren?	9
2. De hulp	10
Welke organisatie verleent zorg aan de cliënt?	10
Wordt er voldoende hulp geboden?	11
Aan welke ondersteuning heeft u als mantelzorger behoefte?	11
Maakt u zich zorgen over de wachtlijsten in de zorg?	12
Maakt u gebruik van een Persoonsgebonden budget of Zorg in Natura?	13
Ervart U voldoende ondersteuning als mantelzorger?	14
Weet u dat er mantelzorg mogelijk is voor u als mantelzorger?	14
3. De aanvraag	16
Wanneer is de Wmo aangevraagd?	16
Bent u tevreden over de aanvraag?	16
Hoe lang heeft u moeten wachten voor de hulp kwam?	17
Is u een keuze voor een PGB aangeboden?	18
Wilt u nog iets opmerken over de aanvraag?	19
4. Opmerkingen van mantelzorgers	20
Wat wilt u ons graag nog vertellen wat we niet hebben gevraagd?	20
Wat zou u het liefste veranderd willen zien?	20
Project Proeftuin De Ruwaard en Ussen	21
Aanbevelingen	22
BIJLAGE: Citaten van mantelzorgers	24
BIJLAGE: Oorspronkelijke vragenlijst	28

Inleiding: FNV en Mantelzorg

FNV zet zich met haar leden in voor werk en inkomen, ook op lokaal niveau. Gemeenten hebben veel invloed op de omstandigheden van mensen. Zo hebben wij in 2023 het armoedebeleid van Oss en andere regiogemeenten onderzocht. Ook volgen we de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). Dat is de gemeentelijke zorg, hulp en thuisondersteuning voor kwetsbare inwoners. Via aanbestedingen hebben gemeenten zeggenschap over de arbeidsomstandigheden van de werknemers in de Wmo, maar ook hebben gemeentelijke keuzes gevolgen voor de cliënten en hun mantelzorgers.

De vakbond heeft veel leden die zelf mantelzorger zijn. Wij helpen de werkende leden bij vragen over de combinatie mantelzorg-werk. Ook ondersteunen wij individuele leden en niet-leden in de gemeente bij de Wmo-aanvraag, dit wordt gedaan door FNV-consulenten Wmo.

Mantelzorgers vervullen een belangrijke rol voor naasten die zorg nodig hebben. Zij doen dit vanuit een vanzelfsprekendheid, uit liefde. De druk op hen neemt toe, vanwege de steeds complexer wordende gezondheidsproblemen bij de verzorgden. Overbelasting is een groot risico en ondersteuning noodzakelijk.

Het landelijk bestuur van FNV publiceerde dit jaar de notitie Mantelzorg als onbetaalde arbeid¹.

Wij vonden het tijd dat wij onze leden en andere inwoners in Oss gingen bevragen over de mantelzorg en hun ondersteuning. Vandaar het initiatief voor deze vragenlijst.

Werkgroep sociaal beleid Lokaal FNV Maasland, september 2024

V20240919

Voor informatie over deze rapportage en de enquête kan per e-mail contact op worden genomen met Paul Lempens paul.lempens@fnv.nl en/of Fons van Lieshout vanlieshout.fons@gmail.com van vakbond FNV.

---

¹ <https://www.fnv.nl/getmedia/45be453a-c30d-4491-a5f9-0a2ba8e4c377/FNV-Mantelzorgvisie-2024.pdf>

Aanpak

In juni 2024 hebben we de link naar onze online vragenlijst naar alle leden van FNV met e-mail in de gemeente Oss gestuurd. Ook Ouderenbond KBO en politieke partij SP hebben op ons verzoek hun leden gevraagd om onze online vragenlijst in te vullen. Vanwege de verschillen in gemeentelijk beleid hebben we ons beperkt tot één gemeente, de gemeente Oss.

Wij bedanken de mantelzorgers en genoemde organisaties voor hun medewerking en deelname. Uiteindelijk hebben 172 mantelzorgers meegedaan. De respons geeft onzes inziens een goede indruk van wat er leeft bij deze groep inwoners. In deze rapportage die nu voor u ligt, presenteren wij u de uitkomsten mét onze duiding.

Wij gebruiken de uitkomsten om samen met andere organisaties aandacht te krijgen voor verbeteringen in het beleid en de uitvoering voor mantelzorgers. Dit zal onder andere gebeuren tijdens de het symposium en informatiemarkt Mantelzorg Oss op 8 november 2024.

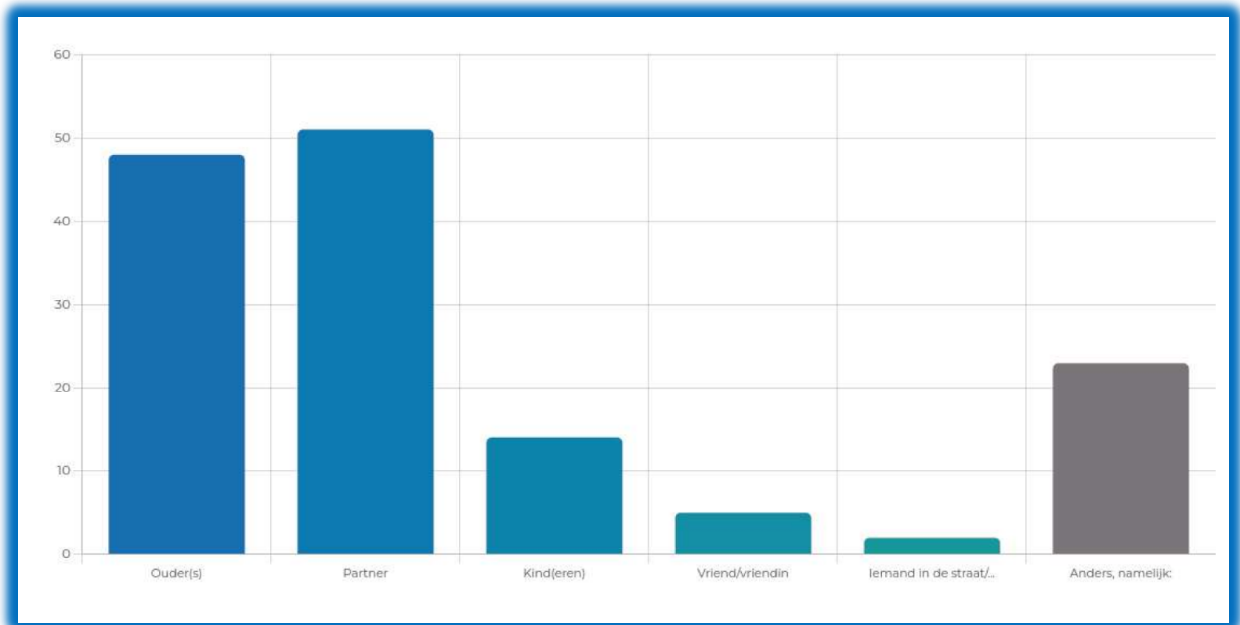
Een bijzonder woord van dank aan Fons van Lieshout, FNV-lid, lid van de Seniorenraad en de Adviesraad Sociaal Domein te Oss én aan Corinne Simons, organisatie ondersteuner vanuit het Regionaal Vakbondshuis Weert.

Resultaten peiling

Per vraag geven wij een korte duiding van de antwoorden, indien nodig zijn grafieken opgenomen ter verduidelijking.

1. De mantelzorg

Aan wie verleent u mantelzorg?

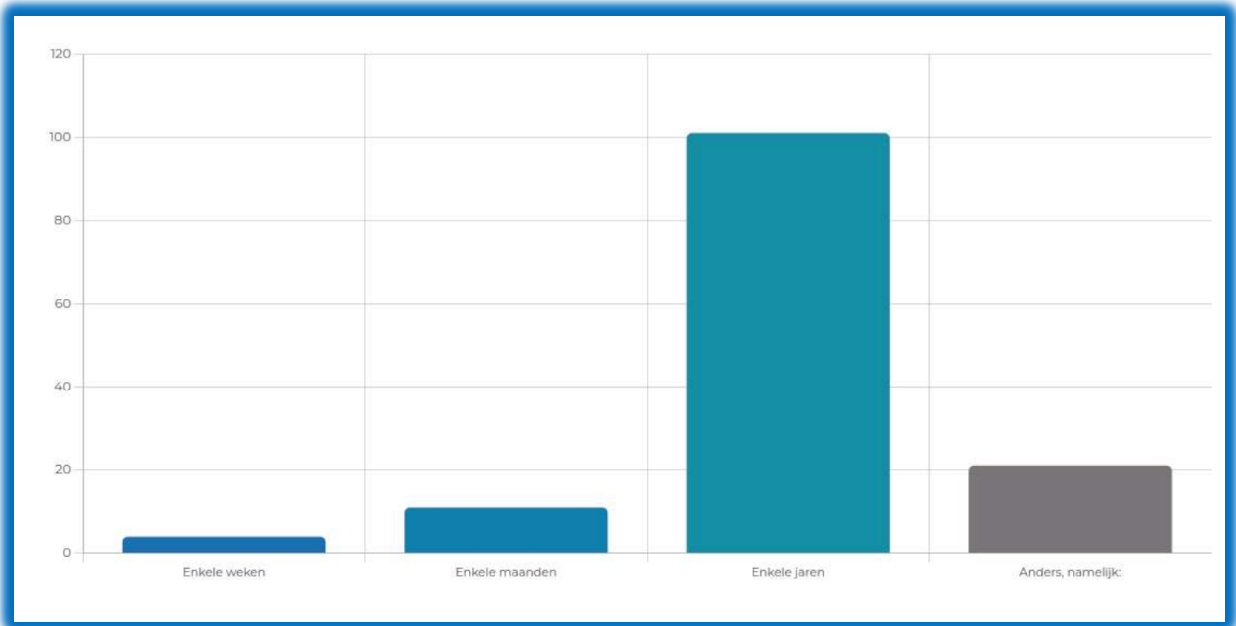

↑ GRAFIEK A: ‘AAN WIE VERLEENT U MANTELZORG?’ X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: OUDER(S), PARTNER, KIND(EREN), VRIEND/VRIENDIN, IEMAND IN DE STRAAT/BUURT | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

Op de vraag: “Aan wie verleent u mantelzorg?” zien we dat verreweg de meeste mantelzorg binnen de familiesfeer blijven, een derde aan de ouders en ook meer dan een derde aan de eigen partner. Ongeveer vijftien procent verzorgt het eigen kind of meerdere kinderen, vijf procent vriend of vriendin en een zeer klein deel iemand in de straat zoals de burens. Bij het keuzevak ‘Anders, namelijk’ gaat de meeste zorg naar familie zoals broer/zus en oom/tante, schoonouders maar ook naar vrijwilligerswerk. Dit bevestigt de indruk die al bestaat.

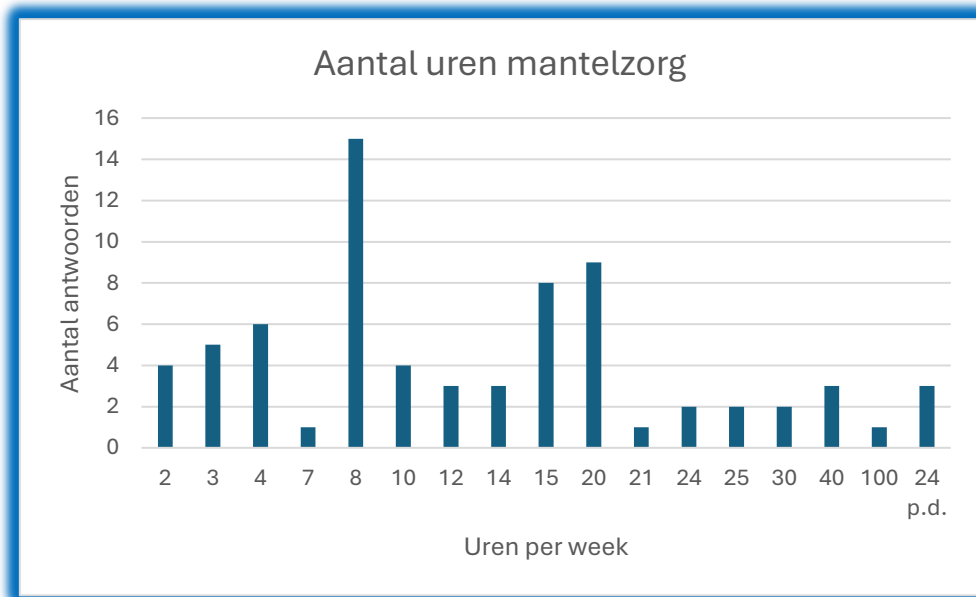
Hoe lang verleent u al mantelzorg?

Mantelzorg wordt in de meeste gevallen jaren achtereen mantelzorg verleend wordt. Een nadere blik op de antwoorden in de categorie ‘Anders, namelijk’ leert dat het gaat om meerdere jaren mantelzorg. Als we deze vijftien procent optellen bij ‘Enkele jaren’ komen we uit op 9 op de 10 mantelzorgers die al meerdere jaren mantelzorg verlenen.

↑ GRAFIEK B: 'HOE LANG VERLEENT U AL MANTELZORG?' X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: ENKELE WEKEN, ENKELE MAANDEN, ENKELE JAREN, ANDERS, NAMELIJK | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

Hoeveel uren besteed u aan mantelzorg?

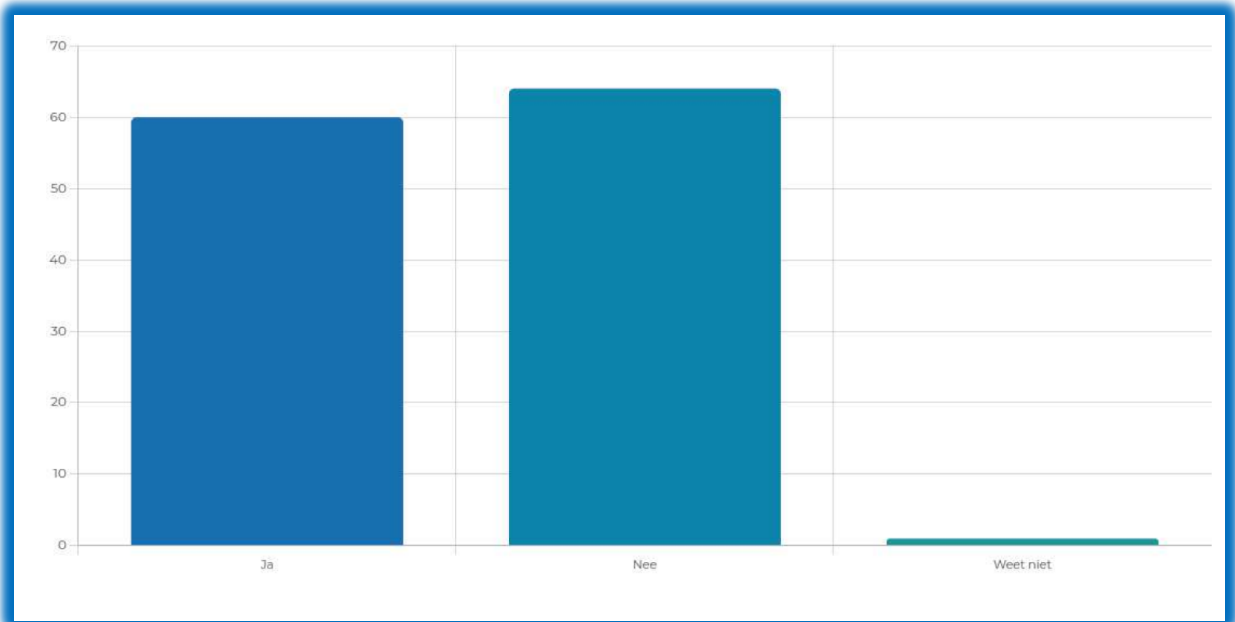
↑ GRAFIEK C: 'HOEVEEL UREN BESTEED U AAN MANTELZORG?' X-AS: UREN PER WEEK | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

Het aantal uren dat besteed wordt aan mantelzorg is gemiddeld ver boven de 8 uur per week. Mantelzorgen is dus een omvangrijke taak die veel tijd vergt.

Ook in de antwoorden gegeven bij de urenbelasting per deelnemer (op verzoek beschikbaar) is duidelijk te zien dat mantelzorg een kwestie van lange adem is. In de

meeste gevallen is 8+ uren de belasting waarbij een klein aantal aangeeft wel 24 uur per dag uitsluitend mantelzorger te zijn.

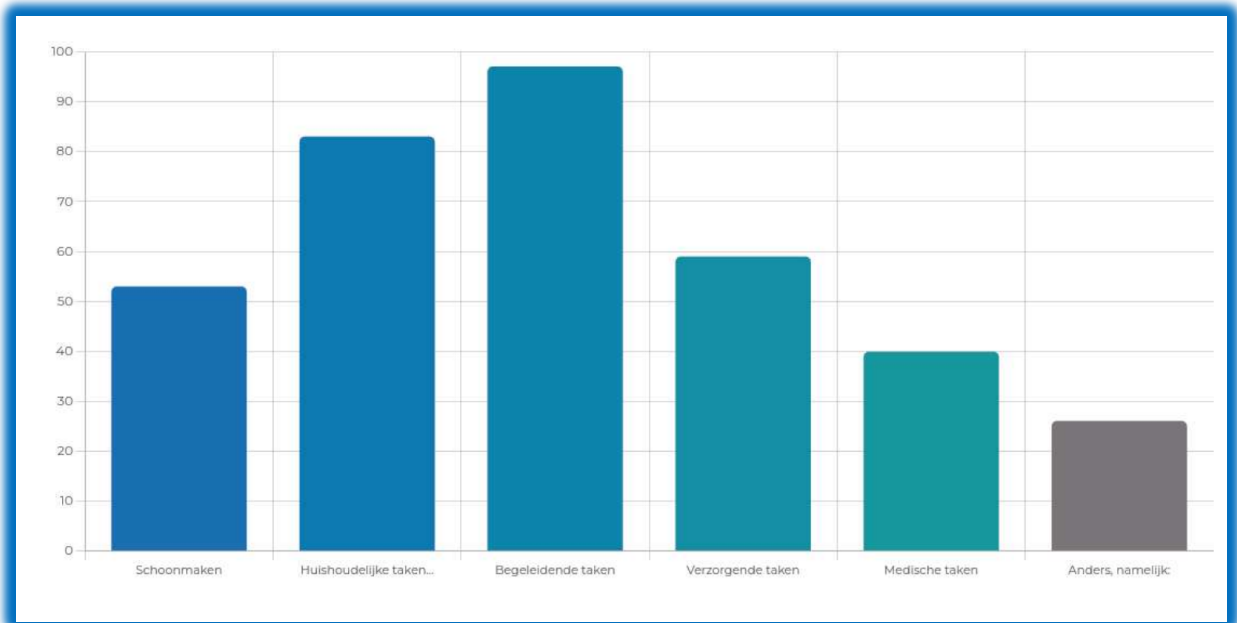
Bent u de enige mantelzorger?

↑ GRAFIEK D: 'BENT U DE ENIGE MANTELZORGER?' X-AS: JA, NEE, WEET NIET | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

We zien hier dat de taken in de helft van de gevallen verdeeld worden over meerdere personen. Helaas voert de andere helft de taken alleen uit. De kans op overbelasting is daar groter dan bij de anderen.

Welke zorgtaken voert u uit als mantelzorger

↑ GRAFIEK E: 'WELKE TAKEN VOERT U UIT ALS MANTELZORGER?' X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: SCHOONMAKEN, HUISHOUDELIJKE TAKEN, BEGELEIDENDE TAKEN, VERZORGENDE TAKEN, MEDISCHE TAKEN, ANDERS, NAMELIJK | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

Mantelzorgers geven aan vooral begeleidende, huishoudelijke en verzorgende taken te verrichten. Schoonmaken en medische taken worden ook benoemd. Ook blijkt dat mantelzorgers meer dan een van deze taken uitvoeren.

In de overige antwoorden zien we dat de (financiële) administratie doen en tuinieren redelijk vaak voor komen. Net als begeleiding naar bijvoorbeeld de huisarts of het ziekenhuis (had ook bij 'Begeleidende taken' kunnen worden ingevuld). Ook geven sommige respondenten aan dat mantelzorg in combinatie met betaald werk steeds moeilijker wordt. Zij overwegen om minder te gaan werken of zij hebben het aantal uren al verkleind om mantelzorg te kunnen blijven verlenen.

Wie de maatschappelijke ontwikkelingen volgt en met (mantel-)zorgers spreekt, ziet dat de ontwikkeling is: steeds minder zorgpersoneel en steeds meer taken die langzaam verschuiven naar de mantelzorger. Mantelzorgers krijgen meer taken zoals steunkousen aan- en uittrekken en eenvoudige verpleegkundige handelingen zoals injecties zetten.

Wij zien dit als een zorgelijke ontwikkeling. Steeds meer taken die een BIG-registratie² vereisen worden bij de mantelzorger neergelegd. Mantelzorgers wordt zelfs geleerd hoe zij BIG-geregistreerde handelingen moeten uitvoeren. Daarmee

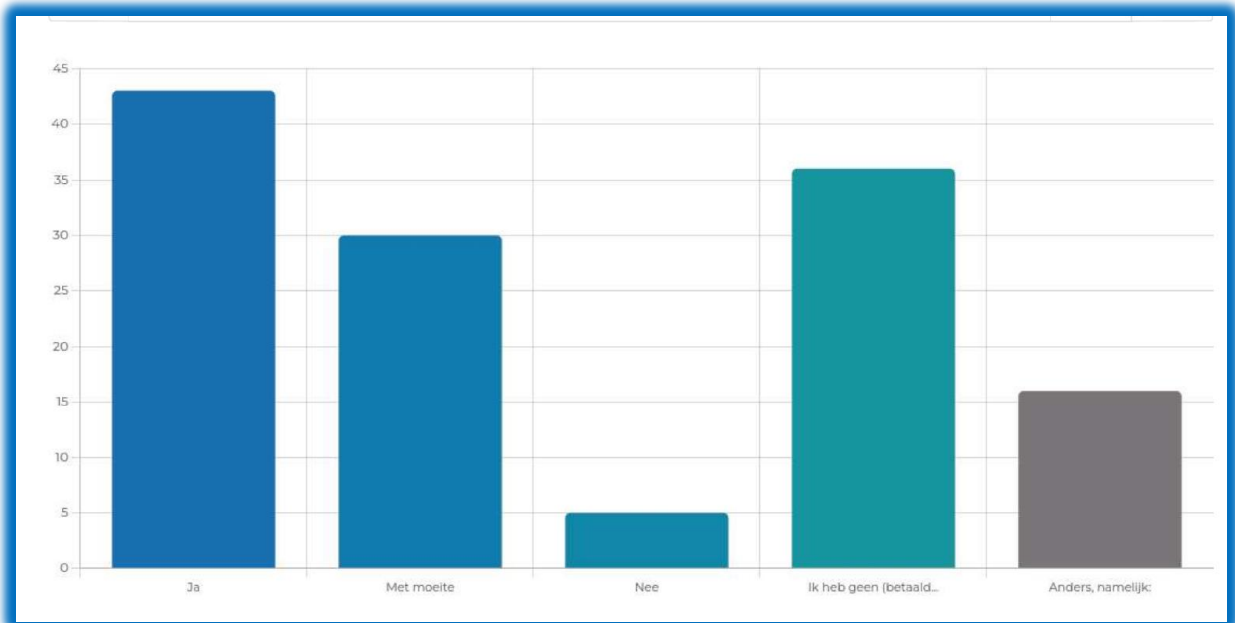
---

² Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg. Alleen wie in het BIG-register staat, mag een beschermde beroepstitel voeren en mag de bij het beroep horende voorbehouden handelingen zelfstandig uitvoeren.

wordt de mantelzorg ook verantwoordelijk voor de handelingen die zij eigenlijk niet behoren te doen. De verantwoordelijkheid hoort bij de zorgorganisatie. Wij maken ons hier zorgen over. Vrijwilligers horen geen professionele medische zorg te verlenen enkel vanwege bezuinigingen of personeelstekort.

Kunt u uw werk en mantelzorg combineren?

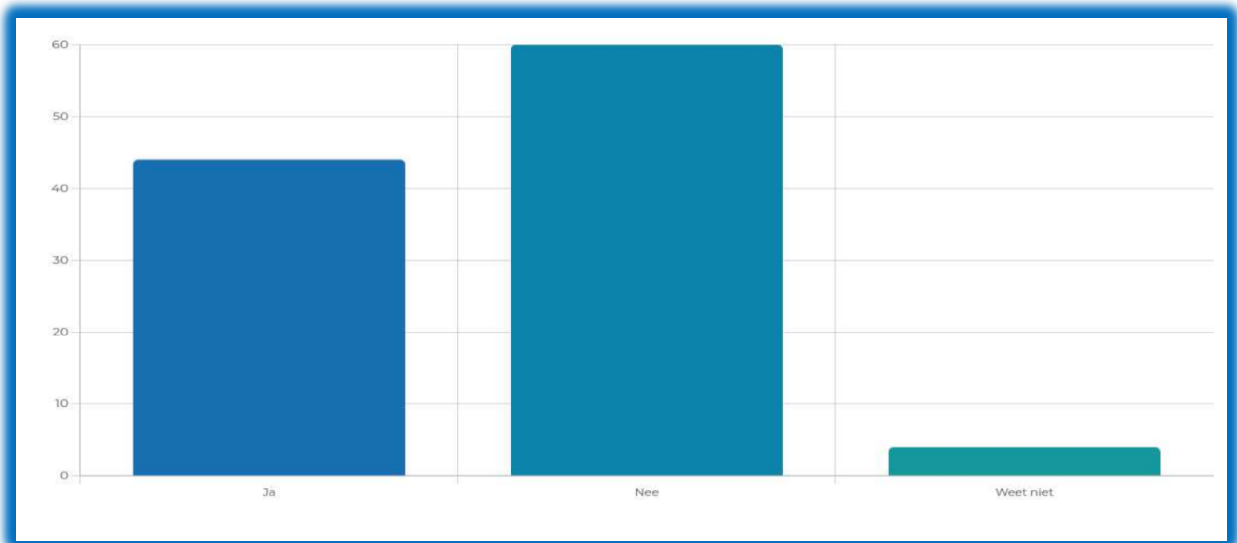
↑ GRAFIEK F: 'KUNT U UW WERK EN MANTELZORG COMBINEREN?' X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: JA, MET MOEITE, NEE, IK HEB GEEN (BETAALD) WERK, ANDERS, NAMELIJK. | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

De combinatie werk en mantelzorg lijkt ongeveer de helft van de gevallen nog wel te doen (antwoorden 'Ja' en 'Met moeite'). Slechts een klein aantal van 5 respondenten geeft aan dat het niet te combineren is. De respons leert ook dat veelal ouderen (gepensioneerden) die niet meer werkzaam zijn, mantelzorgtaken uitvoeren voor hun partner.

We boden de invullers de mogelijkheid om de antwoorden toe te lichten. Hierin valt op dat werkgevers moeizaam meewerken aan faciliteiten voor werknemers die mantelzorg willen leveren in combinatie met werk. Respondenten die gepensioneerd zijn of in de Wia zitten kunnen wat makkelijker ruimte plannen. Dit zegt niets over de zware belasting voor deze groep zeker wanneer deze langer duurt. Een klein aantal werknemers geeft aan te overwegen minder uren te gaan werken. De combinatie met het privéleven lijkt naar aanleiding van de antwoorden voor de meesten te doen, maar ze verwachten ook dat het zwaarder gaat worden.

2. De hulp

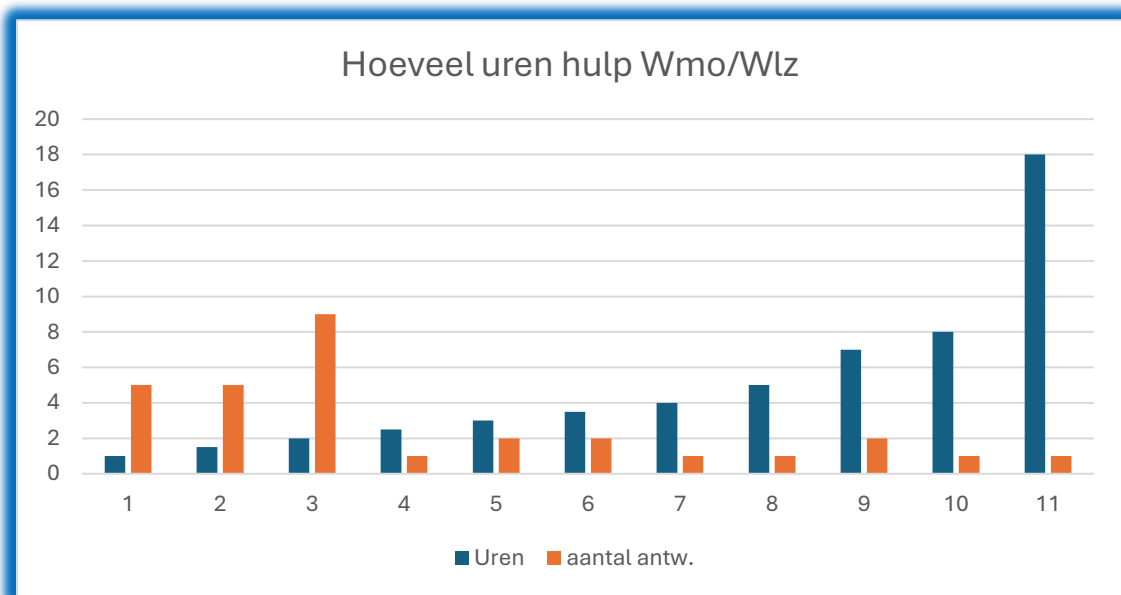
Welke organisatie verleent zorg aan de cliënt?

↑ GRAFIEK G: 'KUNT U UW WERK EN MANTELZORG COMBINEREN?' X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: JA, NEE, WEET NIET | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

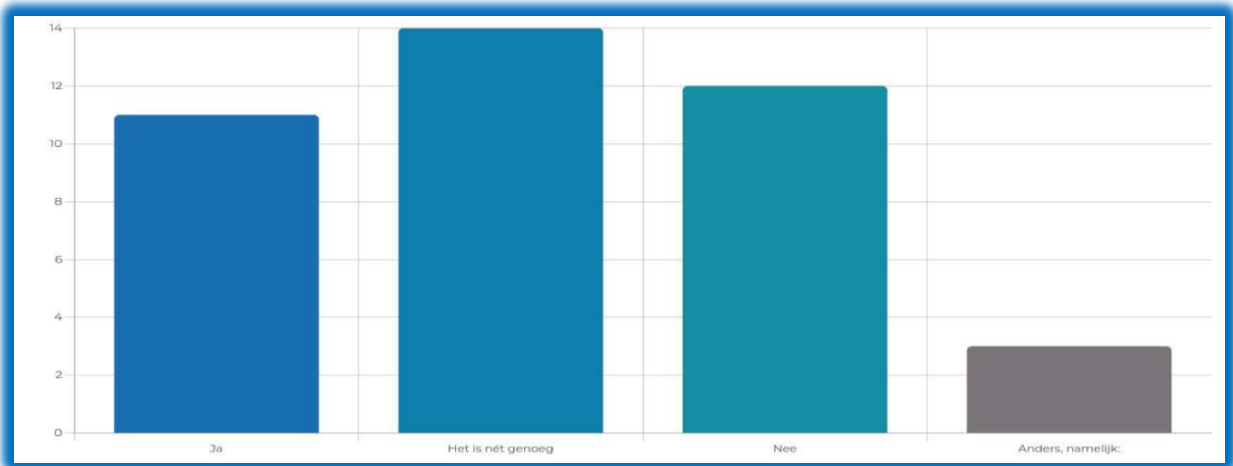
De toegekende zorg komt niet alleen van de Gemeente/Wmo. Ook zien we dat mensen gebruik moeten maken van de Wlz of Zorgverzekeraar. De meeste uren hulp/ondersteuning die men ontvangt, ligt tussen de 1 en 3 uur per week.

De volgende grafiek geeft aan hoeveel uren (zowel Wmo als Wlz) zorg men krijgt

↑ GRAFIEK H: 'HOEVEEL UREN ZORG ONTVANGT DE CLIËNT?'

Wordt er voldoende hulp geboden?

↑ GRAFIEK I: 'WORDT ER VOLDOENDE HULP GEBODEN?' X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: JA, HET IS NIET GENOEG, NEE, ANDERS, NAMELIJK. | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

In een derde van de antwoorden geeft men aan dat er onvoldoende hulp wordt toegekend. Door zelf als mantelzorgers ook nog bij te springen kunnen de taken worden uitgevoerd.

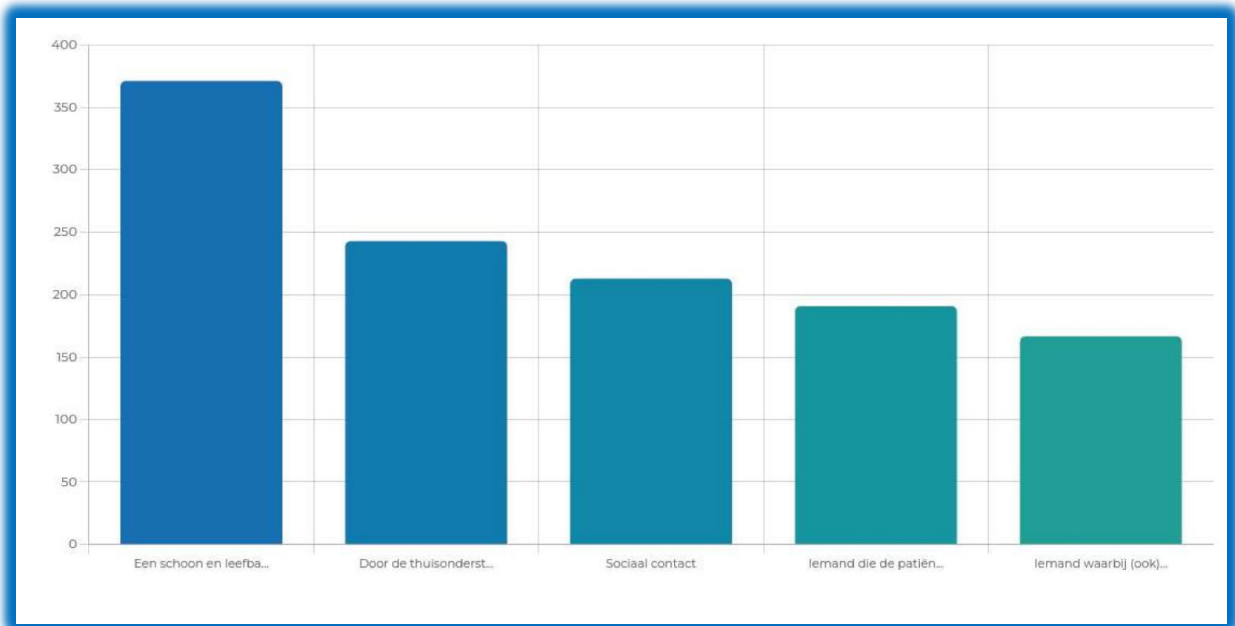
Aan welke ondersteuning heeft u als mantelzorgers behoefte?

Mantelzorgers hebben behoefte aan ondersteuning en informatie. Dat wordt helaas te weinig geboden. Dit kan komen doordat de instanties wel beslissen óver de mantelzorgers maar niet of weinig spreken mét de mantelzorgers.

We hebben de ondervraagden gevraagd om 15 punten (max 5 per onderwerp) te verdelen over de behoeften aan:

- Een schoon en leefbaar huis
- Door de thuisondersteuning via de Wmo/gemeente komt niet alles op mij neer
- Sociaal contact
- Iemand die de patiënt een beetje in de gaten houdt
- Iemand waarbij (ook) ik mijn vragen kan stellen/mijn zorgen kan uiten

De onderwerpen in deze volgorde volgen ook de uitkomsten van deze vraag:

↑ GRAFIEK J: 'AAN WELKE ONDERSTEUNING HEEFT U ALS MANTELZORGER BEHOEFTE?' X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: EEN SCHOON EN LEEFBAAR HUIS, DOOR DE THUISONDERSTEUNING VIA DE WMO/GEMEENTE KOMT NIET ALLES OP MIJ NEER, SOCIAAL CONTACT, IEMAND DIE DE PATIËNT EEN BEETJE IN DE GATEN HOUDT, IEMAND WAARBIJ (OOK) IK MIJN VRAGEN KAN STELLEN/MIJN ZORGEN KAN UITEN | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

In de toelichting op de antwoorden wordt diverse keren aangegeven dat een groot aantal mensen zich zorgen maakt over de toekomst. Men weet niet wat hen te wachten staat en hoe dat opgevangen kan worden. We zien dat respondenten niet weten dat ze naast zorg via de Wlz³ ook ondersteuning via de Wmo kunnen aanvragen. Tevens moet financiële ondersteuning voor gemaakt kostenmogelijk zijn. Daarbij kennen de mensen niet altijd de mogelijkheden voor respijtzorg. Men kan een aanvraag indienen voor vervanging van de mantelzorger gedurende een aantal weken. Dat kan zowel via de Wmo, Zvw⁴ en Wlz, maar is nagenoeg niet bekend.

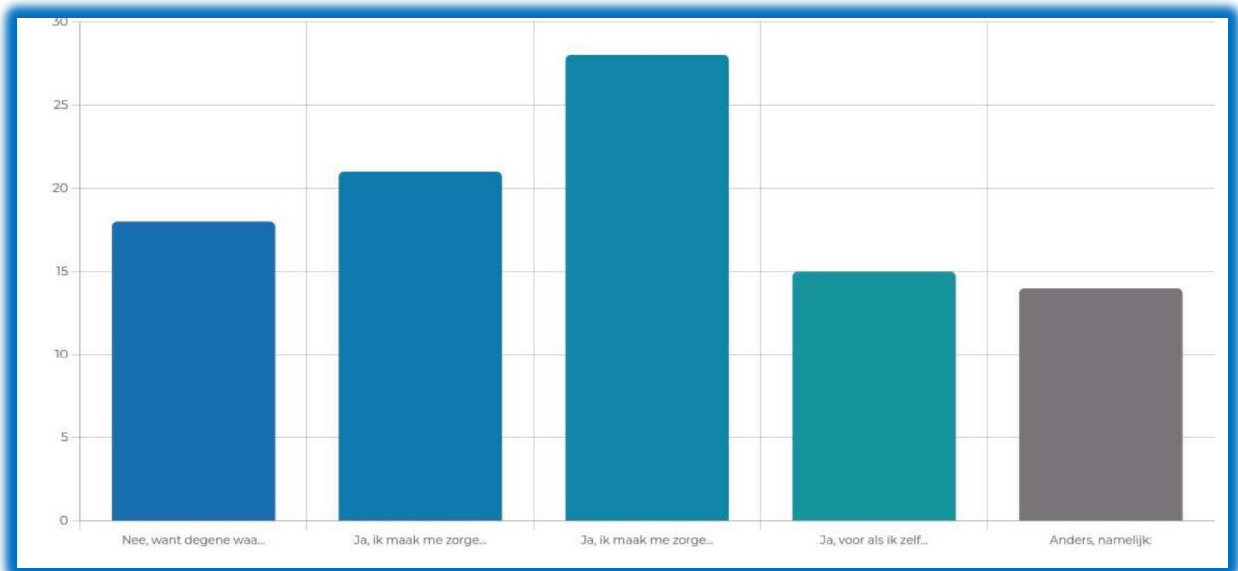
Maakt u zich zorgen over de wachtlijsten in de zorg?

Wachtlijsten zijn een bron van zorg voor zowel de cliënt als de mantelzorger. Door personeelsgebrek worden wachtlijsten alleen maar langer. Ondertussen worden steeds meer taken door de mantelzorger uitgevoerd. De verwachting is dat de verschuiving van werk van zorgpersoneel naar mantelzorger toeneemt. Mede omdat mantelzorgers vaak

³ De Wet langdurige zorg (Wlz) regelt zware, intensieve zorg voor kwetsbare ouderen, mensen met een handicap en mensen met een psychische aandoening

⁴ De Zorgverzekeringswet (Zvw) bepaalt wie in Nederland verplicht is verzekerd, welke wordt vergoed vanuit het basispakket. Iedereen die is verzekerd, betaalt een inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zvw

zelf al op leeftijd zijn, verwachten ze in de toekomst juist meer ondersteuning nodig hebben terwijl de verschuiving van werk juist de andere kant op gaat.

↑ GRAFIEK K: 'MAAKT U ZICH ZORGEN OVER DE WACHTLIJSTEN IN DE ZORG?' X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: NEE, WANT DEGENE WAAR IK MANTELZORG BIJ VERLEEN, HEEFT AL ONDERSTEUNING | JA, IK MAAK ME ZORGEN OM DEGENEN DIE NOG GEEN ONDERSTEUNING KRIJGEN, MAAR HET WEL NODIG HEBBEN | JA, IK MAAK ME ZORGEN VOOR ALS DEGENE WAAR IK MANTELZORG BIJ VERLEEN IN DE TOEKOMST MEER ONDERSTEUNING NODIG HEEFT | JA, VOOR ALS IK ZELF IN DE TOEKOMST HUISHOUDELIJKE ONDERSTEUNING NODIG HEB | ANDERS, NAMELIJK: | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

Men vindt ontegenzeggelijk dat de Gemeente meer inspanning moet leveren om de werkdruk voor de medewerkers te verlichten en het werk aantrekkelijker te maken. Dat kan door goede voorlichting aan mantelzorgers, maar ook door ondersteuning van mantelzorgers, zowel financieel als bij de uitvoering van de taken.

Een zorgaanbieder krijgt het salaris voor medewerkers van de gemeente. Indirect worden de medewerkers door de gemeente betaald. Of men vindt dat de gemeente zich moet inspannen voor een fatsoenlijk salaris voor medewerkers is een duidelijk antwoord: Ja.

Maakt u gebruik van een Persoonsgebonden budget of Zorg in Natura?

Gezien het grote aantal mantelzorgers dat 'Weet niet' antwoord, gaan wij er van uit dat deze groep voor een groot deel Zorg in Natura (ZIN) ontvangt. Gezien het landelijke gemiddelde een waarschijnlijk juiste aanname: ZIN 84% en PGB 15%.

Mantelzorgers die aangeven dat er sprake is van een persoonsgebonden budget (PGB) zullen dit zeker weten, omdat aan een PGB veel administratie verbonden is die men zelf

of door een mantelzorgers moet uitvoeren. Dat is een maandelijks terugkerende taak die men verplicht uit moet voeren.

Ervaart U voldoende ondersteuning als mantelzorgers?

Hierover zijn verschillende antwoorden gegeven. Een aantal mensen wil ondersteuning bij huishoudelijke hulp.

Een aantal mensen gaf aan dat de kosten voor mantelzorg te hoog gaan worden. Vooral reiskosten wordt een issue. We hebben in een eerder stadium reeds aangegeven dat de onkosten die mantelzorgers maken via een PGB vergoed moeten worden. Dat wordt nu nog zoveel mogelijk afgehouden.

Ook gaven mantelzorgers ook hier aan dat de balans tussen mantelzorg en werk/privé helemaal zoek is. De mantelzorg legt te veel druk op waardoor mensen te veel belasting ervaren.

De toekomst wordt er niet beter op. Nu al zorgt een personeelstekort bij de zorgaanbieders voor problemen. De niet-geleverde zorg kwam uiteindelijk bij de mantelzorgers op het bordje. We zullen door vergrijzing en personeelsgebrek zien dat de mantelzorgers nog zwaarder belast gaat worden. Deze mensen komen straks in de knel te zitten en kunnen werk/privé en mantelzorg steeds minder goed uitvoeren.

INFORMATIE

Per 1-1-2025 gaat de gemeente Oss een groot deel van de huishoudelijke hulp als 'Algemene voorziening' aanbieden voor anderhalf uur per week. Alleen als dit niet voldoende is, en het echt maatwerk moet zijn krijgt men via Wmo huishoudelijke hulp. De reden voor deze verandering is de inkomensstoets. De gemeente mag bij Algemene voorzieningen kijken naar het inkomen. Daarmee hoopt Oss de hogere inkomens een hogere bijdrage op te leggen. Te vaak maakte deze groep gebruik van huishoudelijke ondersteuning voor een vaste bijdrage van €20,60 per maand i.p.v. zelf een hulp inhuren. Dat werd gezien als 'misbruik' van een voorziening tegen lage kosten en vaak was dat ook zo. Door de huishoudelijke ondersteuning te verschuiven naar een algemene voorziening hoopt men deze groep te kunnen uitschrijven voor Wmo en daarmee meer over te houden voor mensen die het echt nodig hebben.

Weet u dat er mantelzorg mogelijk is voor u als mantelzorgers?

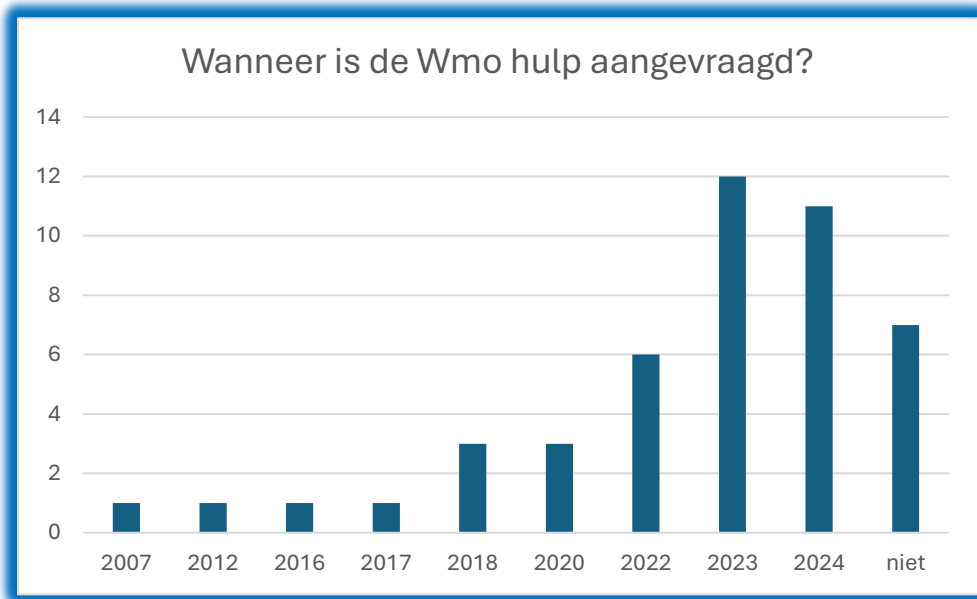
54% antwoord Nee op deze vraag. Er zijn mogelijkheden voor deze zogenaamde **respijtzorg** zowel bij Wmo, zorgverzekeraar en de Wlz. Deze mogelijkheid wordt te weinig gebruikt. Onbekendheid is een grote factor.

Alle instanties moeten nog beter hun best doen om dit te promoten, zeker nu de druk op mantelzorgers gaat toenemen. Ook huisartsen mogen hier een rol op zich nemen door te wijzen op mogelijkheden bij zorgverzekeraars en gemeenten.

Op de vraag waarbij de mantelzorger ondersteuning nodig heeft, wordt vaak geantwoord bij huishoudelijke hulp en bij persoonlijke verzorging. Dit zijn grote knelpunten om op te lossen. Ook hier zien we dat juist bij deze vorm van zorg het personeelsgebrek een grote rol speelt.

3. De aanvraag

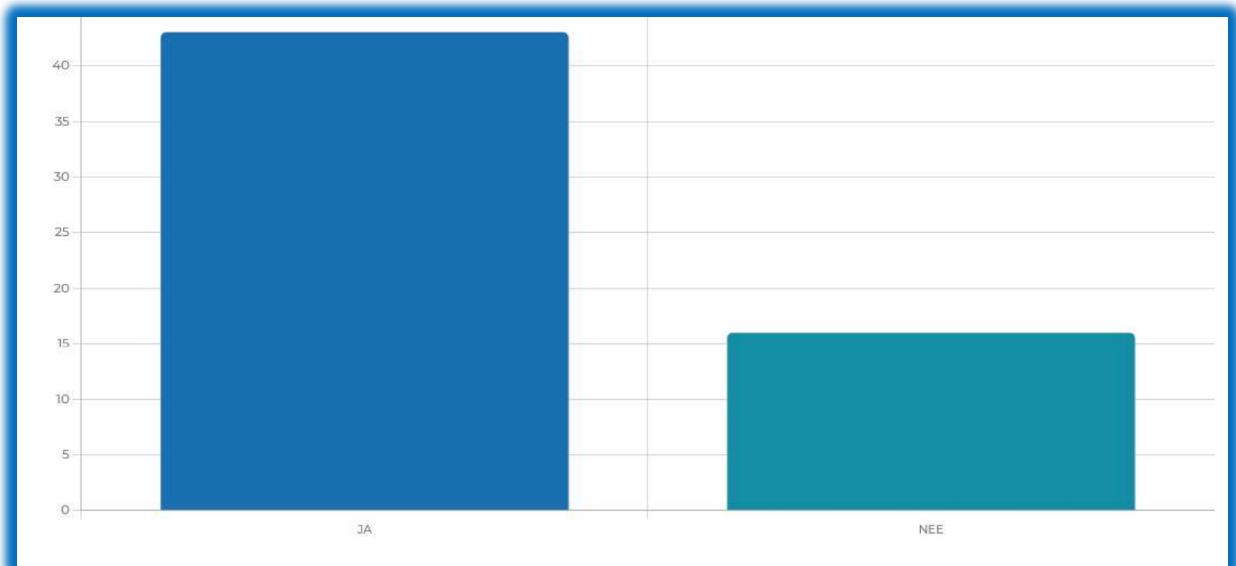
Wanneer is de Wmo aangevraagd?

↑ GRAFIEK L: 'WANNEER IS DE WMO HULP AANGEVRAAGD?' | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

De meeste aanvragen voor ondersteuning zijn in de laatste drie jaar (2022 en verder) gedaan.

Bent u tevreden over de aanvraag?

↑ GRAFIEK M: 'BENT U TEVREDEN OVER DE AANVRAAG?' X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: JA, NEE | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

De tevredenheid over de aanvraag is voldoende, maar ook voor verbetering vatbaar.

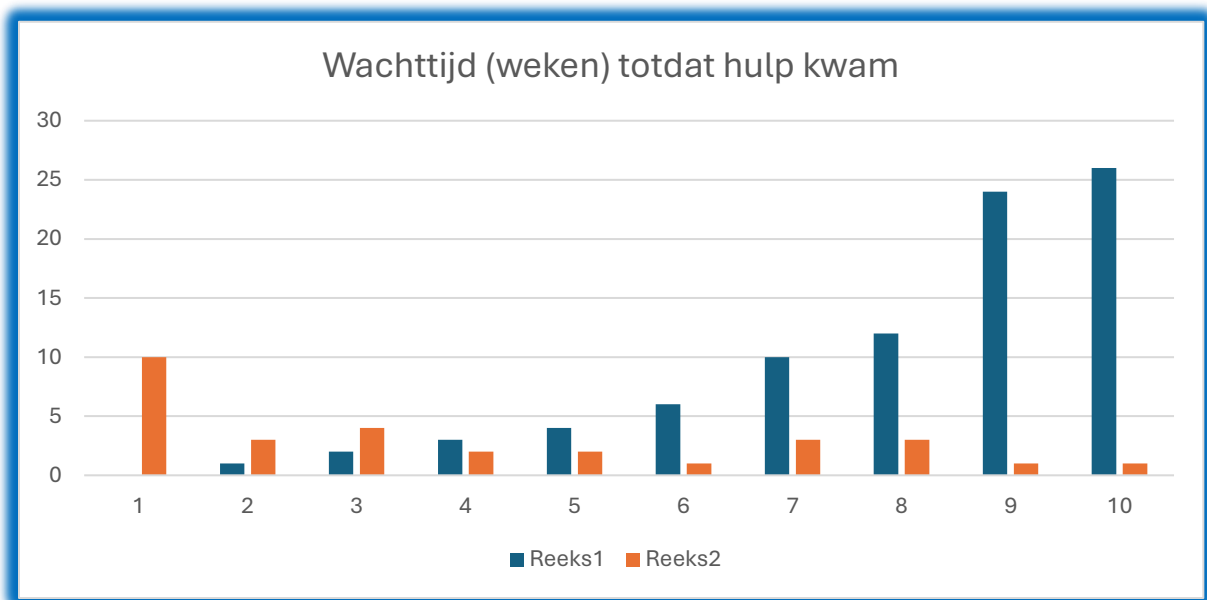

Zolang een derde van de respondenten niet tevreden is, zijn er zeker nog verbeteringen door te voeren. Het probleem lijkt dat de gemeente in regels denkt. Ruimer denken en in oplossingen en daadwerkelijke behoefte aan zorg bespreken, zal helpen om dit beeld te verbeteren.

Bij de mantelzorgers die 'Nee' antwoorden was bij sommigen de hulp niet toereikend of problematisch. Wisselingen in zorgpersoneel, of onbegrip bij de gemeente wordt ook genoemd als oorzaak voor de problemen, net als de wachttijd.

Ook vindt men op de website van de gemeente moeilijk of geen informatie over de ondersteuning van mantelzorgers. Ook zijn er minder vergoedingen dan voorheen het geval was.

Hoe lang heeft u moeten wachten voor de hulp kwam?

↑ GRAFIEK N: 'HOE LANG HEEFT U MOETEN WACHTEN VOOR DE HULP KWAM?' X-AS: REEKS 1 = AANTAL WEKEN, REEKS 2 = AANTAL ANTWOORDEN

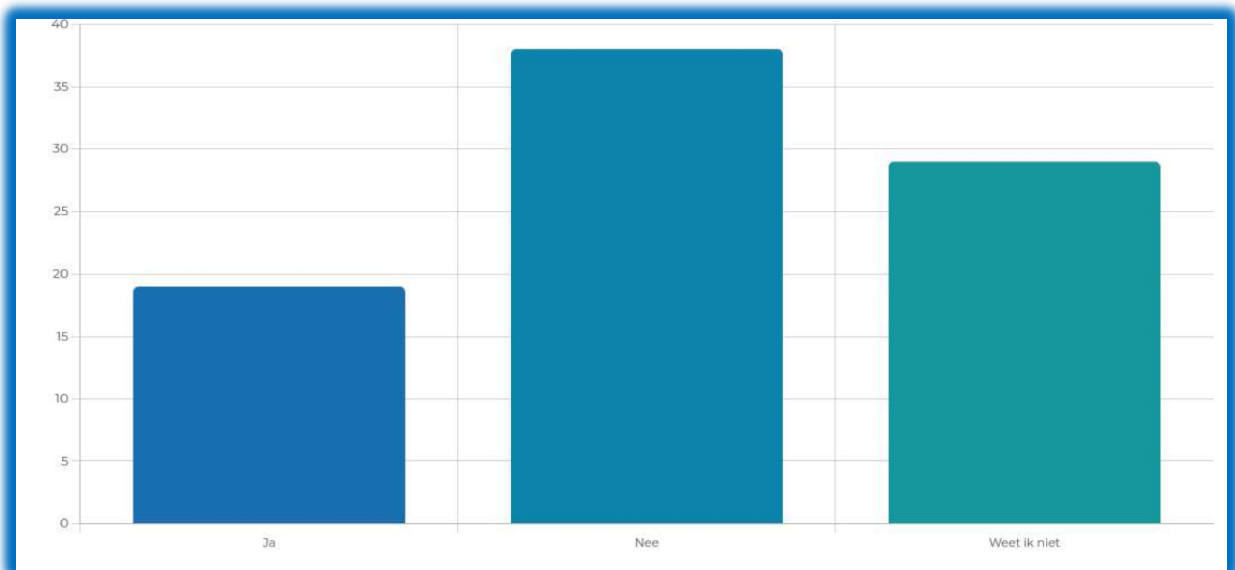
Bovenstaande grafiek geeft weer hoe lang men moet wachten op hulp. Daarin is te zien dat de meeste hulp nu nog binnen een aanvaardbare wachttijd is geboden. Hier wordt ook het gebrek aan personeel bij zorgleveranciers duidelijk, er ontstaan zo langere wachttijden.

De wachttijd is een bron van zorg. Als mensen acuut zorg nodig hebben, kan dat door wachttijden vaak niet op tijd worden geleverd. Dit probleem neemt toe, als we de informatie via media volgen.

INFORMATIE

De website van de gemeente Oss is niet altijd duidelijk in welke hulp (ook voor mantelzorgers) geleverd kan worden. Ook mantelzorgers krijgen een lagere vergoeding dan professionele hulpverleners. Sommigen krijgen voor hun specifieke taken gewoon GEEN vergoeding. Door mantelzorgers worden wel degelijk kosten gemaakt die niet verhaalbaar zijn. Mantelzorgers die een deel van hun werkuren inleveren doen een grote financiële bijdrage door vermindering van salaris. Ook reiskosten die gemaakt worden, krijgen ze niet vergoed. Huishoudelijke hulp door informele mantelzorgers wordt niet of nauwelijks vergoed, terwijl de Centrale Raad van Beroep¹ een gerechtelijke uitspraak heeft gedaan inzake vergoedingen informele zorgverleners via het PGB. Zij moeten cao-loon betaald krijgen. De Gemeente Oss vergoed slechts 50% van de ZIN-kosten. Ook Oss moet zich aan de wet houden, maar door deze informatie niet te delen met de gebruikers blijft men in gebreke en men dient de hoogte van de vergoeding aan te passen. Pas bij herziening van de indicatie wordt dit bedrag aangepast.

Is u een keuze voor een PGB aangeboden?

↑ GRAFIEK O: 'IS U EEN KEUZE VOOR EEN PGB AANGEBODEN?' X-AS VAN LINKS NAAR RECHTS: JA, NEE, WEET IK NIET | Y-AS IS AANTAL ANTWOORDEN

Een keuze tussen Zorg in Natura en Persoonsgebonden Budget is niet of niet duidelijk aangeboden.

Ook dat komt overeen met het beeld dat we hebben over de gemeente Oss. De gemeente stelt dat deze keuze wel degelijk wordt aangeboden, maar de mensen reageren afhoudend op deze vraag.

Wilt u nog iets opmerken over de aanvraag?

Van deze mogelijkheid is uitgebreid gebruik gemaakt door de mantelzorgers. De reacties samengevat:

- Mensen zijn er nog niet aan toegekomen om een aanvraag te doen.
- Men is ontevreden over de procedure en de hulp die uiteindelijk wel of niet is toegekend.
- Ook wachttijden zijn een probleem.
- Mensen die acuut hulp nodig hadden kregen het niet meteen maar moesten op de wachtlijst.

4. Opmerkingen van mantelzorgers

Samenvatting van de overige opmerkingen die mantelzorgers ons meegeven.

Wat wilt u ons graag nog vertellen wat we niet hebben gevraagd?

(Langdurige) druk en constant moeten zorgen voor bijvoorbeeld een gehandicapt kind is een te zware belasting. Mensen moeten hun eigen leven opgeven en zich helemaal aanpassen aan de levering van de benodigde zorg. Hier is de vraag naar vervangende mantelzorg het grootste.

Het contact met de gemeente wordt ook vaak benoemd. Mensen krijgen soms het gevoel dat de gemeente zich niet echt kan voorstellen wat continue zorgen echt inhoudt. Deze verkeerde kijk op de hulpvraag heeft als uitkomst te weinig hulp. De mensen krijgen niet het gevoel echt gehoord te worden.

Het belang van de hulpvrager en de gemeente loopt vaak uiteen. De gemeente oordeelt op basis van regelgeving terwijl de hulpvrager op basis van ervaring en emotie hun hulp aanvragen. Gemeenten beseffen lang niet altijd dat er al heel veel is gebeurd voordat de hulp aangevraagd wordt. De mensen hebben vaak naar mogelijkheden gezocht voordat zij bij de gemeente aankloppen. Dat wordt lang niet altijd door de gemeenten erkend.

Wat zou u het liefste veranderd willen zien?

Hier wordt het gebrek aan personeel vaak genoemd. Mensen willen vaak meer ondersteuning dan ze krijgen toegewezen. Hulp in de buurt wordt als wens aangegeven. Huishoudelijke zorg zou niet op basis van minimaal schoonmaken moeten worden toegekend maar op basis van behoeften, meer maatwerk dus.

Zeker nu de huishoudelijke ondersteuning een Algemene Voorziening wordt, zal het standaardpakket veelvuldig worden aangeboden. 'Extra' ondersteuning via de Wmo zal af gaan nemen en moeilijker worden toegewezen. Je zult heel sterk moeten kunnen aantonen dat het standaardpakket niet voldoet. Personeelsgebrek zal ook de wachtlijsten langer maken dus moeten de mensen langer wachten voordat de zorg ook echt wordt geleverd.

Project Proeftuin De Ruwaard en Ussen

In Oss loopt het project “Proeftuin” in de wijk De Ruwaard. Daar wordt de inventarisatie van problemen niet meer door de gemeente gedaan maar door een sociaal wijkteam. Zij bepalen de hulpvraag met de mensen en kijken verder dan de directe vraag. Zo zal men proberen het achterliggend probleem zichtbaar te maken die de hulpvraag veroorzaakt. Dan wordt dat ook aangepakt en zo hoopt men zorg te kunnen afbouwen als het achterliggend probleem wordt aangepakt.

Op zich is dat een mooi streven. In deze wijk lijkt dat systeem redelijk goed te werken. Men heeft sinds 1 juli 2024 de wijk Ussen toegevoegd aan dit experiment. Deze twee wijken zijn de grootste wijken in Oss.

Er kleven echter ook nadelen aan deze vorm van werken: Men heeft een beperkte keuze in zorgleveranciers. Oss heeft voor deze wijken 15 aanbieders gecontracteerd. Dat zijn de enige keuzes die worden aangeboden. Mensen moeten wisselen van leverancier als zij niet in het lijstje van aanbieders voor komen. Dat geeft op zijn minst onrust en sommigen hebben een vertrouwensband met hun huidige zorgverlener wat je weer opnieuw moet opbouwen als je van leverancier moet wisselen.

Het tweede bezwaar is dat de zorg in de wijk geleverd moet worden. Dit geeft problemen met mensen die bijvoorbeeld dagbesteding krijgen in een andere wijk. Als er in de wijk een voorziening bestaat, moet men overgaan naar deze voorziening. Voor deze mensen is de gemeente minder streng in keuzes omdat de wijk(en) nog niet alle voorzieningen heeft.

Als mensen zeer specialistische hulp krijgen van een leverancier die niet op het lijstje voor komt, kan dit verplicht worden overgedragen naar een leverancier met contract. Dit betekent soms dat de kwaliteit van deze zorg zwaar onder druk staat.

Deze problemen zijn nu door de gemeenteraad opgepakt en staan op de agenda van de raad.

Aanbevelingen

1. Biedt de hulp die nodig is, laat niet de regels leidend zijn
2. Maak een duidelijk steunpunt mantelzorg
3. Verbeter de ondersteuning en vergoeding voor mantelzorgers
4. Verbeter de kwaliteit van voorlichting
5. Boodschap: wacht niet met uw aanvraag
6. Besteed het volledige budget aan mantelzorgondersteuning en -waardering
7. Beter personeelsbeleid
8. Medische handelingen horen bij professionals
9. Meepraten door en voor mantelzorgers

1. Biedt de hulp die nodig is, laat niet alleen de regels leidend zijn

Niet de regels moeten leidend zijn, maar de hulp en ondersteuning die mantelzorgers en cliënten nodig hebben. Soms moet de gemeente de regels ruimer interpreteren om de juiste hulp te kunnen bieden. Juist nu de huishoudelijke hulp een algemene voorziening wordt is dit van belang.

2. Maak een duidelijk steunpunt mantelzorg

Dit nieuwe steunpunt mantelzorg moet zichtbaar en bereikbaar zijn. De ondersteuning is nu ondergebracht bij de welzijnsorganisatie en de gemeente. De bekendheid moet verbeterd worden. Maak duidelijk wat een mantelzorger is en dat er hulp is en waar.

3. Verbeter de ondersteuning en vergoeding voor mantelzorgers

Mantelzorgers ervaren drempels en bureaucratie bij het vinden van ondersteuning. Maak het eenvoudiger om hulp te krijgen. Maak regelingen ter tegemoetkoming van bijvoorbeeld parkeer- en reiskosten.

4. Verbeter de kwaliteit van voorlichting

De voorlichting over de mogelijkheid van een PGB moet beter. De indruk is dat hierin door uitvoeringsorganisatie Ons Welzijn en/of Wmo-consulenten te zeer wordt gestuurd, bewust of onbewust. Ook de respijtzorg of vervangende mantelzorg moet meer worden gepromoot.

5. Boodschap: wacht niet met uw aanvraag

Maak inwoners duidelijk dat men niet moet wachten met het doen van een aanvraag. Te vaak wachten de mensen te lang, waardoor de belasting voor de mantelzorger te zwaar wordt en er geen ondersteuning is.

6. Besteed het volledige budget aan mantelzorgondersteuning en -waardering

Het bedrag dat de gemeente Oss aan mantelzorg besteed is ongeveer vier ton. Als volgens de richtlijn van 6,62% wordt gewerkt, is er 8,5 ton beschikbaar. Wij pleiten voor het verhogen van de mantelzorgwaardering en de ondersteuning voor mantelzorgers zodat het volledige budget wordt besteed. Dat de gemeente per 2025 een hogere bijdrage vraagt voor hogere inkomens is een goede zaak.

7. Beter personeelsbeleid

De gemeente kan (beperkt) invloed uitoefenen op de tekorten in de zorg. Dit moet vooral bij de inkoop en aanbesteding aan organisaties volgens de juiste voorwaarden gebeuren. Denk aan beperken overhead en garanderen van de CAO-salarissen en arbeidsomstandigheden voor personeel. Een beter beleid kan positieve invloed hebben op het binden van waardevol personeel en minder verloop.

8. Medische handelingen horen bij professionals

Vrijwilligers horen geen professionele medische zorg te verlenen enkel vanwege bezuinigingen of personeelstekort. De verantwoordelijkheid hoort bij de zorgorganisatie, niet bij de mantelzorger.

9. Meepraten door en voor mantelzorgers

Vaak wordt er wel over mantelzorgers gesproken maar niet met mantelzorgers. Maak het voor mantelzorgers mogelijk om deel te nemen aan de gemeentelijke overlegtafels. Ga in gesprek met de individuele mantelzorgers over welke hulp voor hun eigen situatie het meeste van toepassing is.

BIJLAGE: Citaten van mantelzorgers

Wij maakten een selectie van enkele sprekende citaten van respondenten.

Maakt u zich zorgen om de wachtlijsten?

“Nee, als ik het zo samen met mijn moeder dagelijks voor elkaar krijg om de boel draaiende te houden, maak ik mij nog geen zorgen”

“Personeelstekort, waardoor zorg steeds vaker niet geleverd kan worden en wij bij moeten springen”

“Staan op de wachtlijst voor opname verpleging. Deze is veel te lang en het wordt tijd dat ze in een verzorgingshuis wordt geplaatst. “

Vindt u, net als wij, dat de gemeente zich moet inspannen voor een gezonde werkdruk voor de medewerkers om op die manier het werk aantrekkelijk te maken?

“Ja, maar de gemeente dient ook initiatieven van bewoners op het gebied van welzijn en zorg te faciliteren (burenhulp, voorzorgcirkels, zorgcoöperaties enz.) De gemeente kan zeer zeker bijdragen aan het versterken van de sociale basis door inzet van de zogenaamde GALA-gelden (Gezond Actief Leven Akkoord), maar ook door inzet van WMO-gelden bij het versterken van informele c.q. mantelzorgondersteuning. “

Bent u tevreden over de aanmelding? Zo nee, kunt u dit toelichten?

“Wij hebben de huishoudelijke hulp afgezegd. Het was een komen en gaan van telkens verschillende dames, die niet allemaal even kundig waren. Ze kwamen ook vaak eerder of later dan de afgesproken tijdstippen. “

“Gemeente vindt alles te duur en te moeilijk. Zij verwijzen alleen naar het Zorgkantoor. “

“Omdat er geen hulp of zorg is vanuit de WMO voor mensen die geen eigen bijdrage kunnen betalen omdat ze ieder dubbeltje al moeten omdraaien, zeker als ze alleen AOW hebben met misschien een klein pensioentje” (redactie: hier is duidelijk de informatievoorziening vanuit de gemeente te kort geschoten)

“9 maanden wachttijd”

“Nog niet aangevraagd, maar wel bekeken op website van gemeente Oss: er is veel minder vergoeding voor een mantelzorger die een familielid is en die daarbij een enorme administratie van alle werkzaamheden en tijden bij moet houden. “

Wilt u nog iets opmerken over de aanmelding, procedure, wachttijd?

Hier zijn veel reacties op ontvangen, een selectie van citaten van mantelzorgers.

“Mijn man is diegene welke ik steeds intensiever verzorg. Nu is er nog geen ondersteuning en of pgb aangevraagd maar eigenlijk zou ik dat wel moeten doen.”
(redactie: hier wordt geïllustreerd dat mensen te lang wachten voor ze hulp vragen)

“Dat sommige mensen wel huishoudelijke hulp krijgen en wij niet. Mijn vrouw heeft in 2019 een CVA gehad en toen voor enkele uren huishoudelijke hulp, nu zeggen ze je kan het weer zelf.. “

“Mijn ouders krijgen geen hulp, omdat ik (dochter) dat zelf moet doen. “

“Wij hadden geluk dat Brabant Zorg stopte met Thuishulp. Wij profiteerden van de herverdeling. Maar ik realiseer me goed dat dat eenmalig was.”

“Heb zelf in de huishoudelijke dienstverlening gewerkt en vind het niet normaal dat de ouderen zo lang op zichzelf moeten blijven wonen omdat er geen tehuizen meer zijn. Toen mijn moeder na een val opgenomen moest worden kreeg ik te horen kan nog wel een jaar worden voor er plaats is.”

“Dankzij een project in Oss verliep de aanvraag etc. best wel goed. Wel gingen er weken overheen. Minimale WMO geregeld, terwijl ik dus echt uren aan zorg verleende. Mensen hebben toch geen kennis en weet van alles. Het is maar dat een zorgmakelaar ons veel heeft geholpen. En dan moet je maar huishoudelijke hulp zien te regelen. Waren ze de ene keer aanwezig, daarna meerdere keren afwezig. Steeds een nieuwe hulp. Heel veel was half werk en ik kon achteraf alles opnieuw zelf schoon maken”

“Ik ben voor een PGB naar de rechtbank gemoeten om het te verkrijgen. “

“Als wij hulp inroepen is dat ook nodig (dus geen goedkoop hulpje) “

“Pgb is toegekend maar is onvoldoende om iemand in te huren via een bureau. Er moet geld bij”

“Lange wachttijden, partner rugoperatie gehad, 6 weken plat, geen hulp te krijgen”

“Meer informeren of het goed loopt”

“Er is nog geen Persoonsgebonden budget aangevraagd voor een persoon van 91 jaar oud, maar wel bekeken op website van gemeente Oss: er is veel minder vergoeding voor een mantelzorger die een familielid is en die daarbij een enorme administratie van alle werkzaamheden en tijden bij moet houden. Dat staat totaal niet met elkaar in verhouding. Naast de mantelzorgtaken is de extra administratie echt te veel. vandaar dat de aanvraag voor PGB niet gedaan is. “

“Weet het niet. Ben informele zorgverlener” (redactie: hier zie je dat deze persoon zichzelf niet ziet als mantelzorger)

“In ons geval is het voorspoedig verlopen maar al lang geleden. Hoe het nu is moeten wij nog ervaren. Denken wel over WMO aan te vragen! “

“Dat er zonder overleg gekort is op de uren. Het Eigenlijk al te weinig is en als er iemand ziek is vervalt het gewoon. Zitten mensen drie a vier weken zonder hulp. “

(redactie: meerdere respondenten geven aan geen hulp te hebben aangevraagd)

Wat zou u het liefst veranderd willen zien binnen de huishoudelijke ondersteuning en de ondersteuning voor mantelzorgers?

“Dat huishoudelijke ondersteuning echt maatwerk wordt. Het wordt nu zoveel mogelijk in een standaardpakket gestopt“

“De wachtlijsten inkorten en extra verlof of financiële vergoeding voor mantelzorgers. “

“Meer goed opgeleide verzorgers. Meer kleinschalige, lokale gezinsvervangende huizen, zodat ons kind uit huis kan, maar toch ook in de buurt kan blijven wonen en we nog wel een deel van ons leven kunnen delen. “

“Dat huishoudelijke hulpverleners ook daadwerkelijk schoonmaken en ook dat mensen met dieren, die vaak nog hun enige gezelschap zijn, worden geholpen met de verzorging, zoals hond uitlaten of kattenbak verschonen, de was draaien en drogen strijken of opvouwen. Daar is nu meestal geen tijd voor. “

“Dat er bij een huishoudelijke ondersteuning niet alleen gekeken wordt naar de grote van het huis maar naar de persoon die er woont. “

“Gemeente zou gewoon zelf medewerkers onder eigen hoede moeten hebben waar mensen met WMO of PGB terecht kunnen en gebruik maken van die dienstverlening. Stel ik heb iemand voor mijn tuin nodig, gemeente heeft genoeg IBN mensen, die overal in gemeente werk verrichten. Ik zou daar dan ook gebruik van kunnen maken en zo n persoon bv 2 uurtjes inhuren. Zo ben ik geholpen en uitbetaling gaat direct naar gemeente“

“Dat de marktwerking binnen de zorg wordt teruggedraaid; veel meer gericht op samenwerking tussen overheid, zorgzame gemeenschappen en zorgaanbieders. “

“Zorgzame gemeenschappen dienen de wijkverpleegkundigen, thuiszorgmedewerkers en huishoudelijk medewerkers aan te sturen. Daar is vertrouwen en het gevoel van eigenaarschap voor nodig. De gemeente dient de sociale

basisinfrastructuur op orde te krijgen: ontmoetingsplek, één loket voor alle vragen over (gezond) leven, faciliteren van wijk- of dorpsondersteuners, woonzorgvoorziening in iedere wijk of dorp. "

"Minder bureaucratie meer echte handjes"

"Meer menselijk contact. "

"De ruimte en de tijd die er nodig is zodat mijn partner het goed heeft en alles wat ik kan doen ook doe en als ik er niet ben dat hij op iemand terug kan vallen"

"Verminderde werkdruk voor de medewerkers. "

"Liefst (in de toekomst) een vaste verzorger, waardoor de verzorgde zich veilig voelt en vertrouwd is met de verzorgende. "

"gelijke beloning voor mantelzorgers die familielid zijn. Die steken er ook heel veel tijd en moeite in. En gaan er zelfs voor minder werken, met verlies van b.v. pensioenopbouw. "

"Ook hulp en mantelzorg aan mantelzorgers. "

"Voor de mensen die het nu nog nodig hebben. De wachtlijst en de kennis van schoonmaakpersoneel. "

"Om voor iets hulp in aanmerking te komen moet je al ver heen zijn. Als dit eerder zou zijn is op den duur waarschijnlijk minder hulp nodig en kan er sneller/beter geschakeld worden. "

Welkom bij onze vragenlijst voor Mantelzorgers gemeente Oss

Mantelzorgers zorgen voor naasten. Zij zijn belangrijk, zeker in tijden van bezuinigingen en personeelstekorten in de zorg. De gemeente hoort ondersteuning voor mantelzorgers te bieden. Ook hebben mantelzorgers te maken met de gemeente voor de Wmo zorg en ondersteuning. De combinatie werk en zorg is ook niet altijd eenvoudig.

Over deze punten hebben wij enkele vragen aan u. Als lid van FNV of (nog) niet, als lid van de ouderenvereniging of gewoon mantelzorgers.

Met de resultaten willen we in gesprek met u en de gemeente. Stuur de link (<https://onderzoek.fnv.nl/?f=hm1cewdna1>) van deze vragenlijst gerust door naar andere mantelzorgers. Alvast hartelijk bedankt voor het invullen! lokaal FNV Maastrand

ALGEMEEN

In welke gemeente woont u?

- Oss
 Anders, namelijk:

In welke gemeente verheent u mantelzorg?

- Oss
 Anders, namelijk:

Wat is uw postcode (cijfers-letters)?

Aan wie verheent u mantelzorg?

- Ouder(s)
 Partner
 Kind(eren)
 Vriend/vriendin
 Iemand in de straat/buurt
 Anders, namelijk:

Hoelang verheent u al mantelzorg?

- Enkele weken
 Enkele maanden
 Enkele jaren
 Anders, namelijk:

Hoewel uur per week besteedt u gemiddeld aan de mantelzorg?

zorgtaken voert u uit als mantelzorg? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Schoorn taken
- Huishoudelijke taken zoals de boodschappen en de was
- Begeleidende taken
- Verzorgende taken
- Medische taken
- Anders, namelijk:

Kunt u de mantelzorg goed combineren met uw (betaalde) werk?

- Ja
- Met moeite
- Nee
- Ik heb geen (betaald) werk
- Anders, namelijk:

Wilt u daar iets meer over zeggen?

- Nee
- Ja, namelijk:

Bent u minder uren gaan werken om mantelzorg te kunnen geven?

- Nee
- Nee, maar ik overweeg het wel
- Ja

Wilt u daar iets meer over zeggen?

- Nee
- Ja, namelijk:

Kunt u de mantelzorg goed combineren met uw privéleven?

- Ja
- Met moeite
- Nee
- Anders, namelijk:

Bent u de enige mantelzorgverlener voor degene aan wie u mantelzorg verleent?

- Ja
- Nee
- Weet niet

THUISONDERSTEUNING VIA DE WMO/GEMEENTE

Krijgt degene waar u mantelzorg aan verleent thuisondersteuning via de Wmo/gemeente?

- Ja
- Nee
- Weet niet

Vul deze vraag in als Krijgt degene waar u mantelzorg aan verleent thuisondersteuning via de Wmo/gemeente? gelijk is aan Ja voor hoeveel uren per week krijgt deze persoon hulp? _____

Vul deze vraag in als Krijgt degene waar u mantelzorg aan verleent thuisondersteuning via de Wmo/gemeente? gelijk is aan Ja is dit volgens u voldoende?

- Ja
- Het is net genoeg
- Nee
- Anders, namelijk:

Hoe belangrijk vindt u onderstaande elementen van de thuisondersteuning via de Wmo/gemeente?

- (Verdeel de 15 punten waarbij 0=niet belangrijk en 5=heel belangrijk)
- ____ Een schoon en leefbaar huis
- ____ Door de thuisondersteuning via de Wmo/gemeente komt niet alles op mijn neer
- ____ Sociaal contact
- ____ Iemand die de patient een beetje in de gaten houdt
- ____ Iemand waarbij (ook) ik mijn vragen kan stellen/mijn zorgen kan uiten
- Totaal te verdelen punten: 15,00

Mist u iets in de opsomming van de vorige vraag?

- Nee
- Ja -> en wat mist u dan? Geef a.u.b. ook een cijfer van 0 tot 5 (0=niet belangrijk / 5=heel belangrijk) aan dit element.

WACHTLIJSTEN

Op dit moment zijn er in veel gemeenten wachtlijsten voor thuisondersteuning via de Wmo/Gemeente.

Maakt u zich zorgen om deze wachtlijsten? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Nee, want degene waar ik mantelzorg bij verleen, heeft al ondersteuning.
- Ja, ik maak me zorgen om degenen die nog geen ondersteuning krijgen, maar het wel nodig hebben.
- Ja, ik maak me zorgen voor als degene waar ik mantelzorg bij verleen in de toekomst meer ondersteuning nodig heb.
- Ja, voor als ik zelf in de toekomst huishoudelijke ondersteuning nodig heb.
- Anders, namelijk:

Wij zijn van mening dat een deel van de wachtlijsten is op te lossen door het werk in de thuisondersteuning via de Wmo/gemeente aantrekkelijk te maken, zodat er voldoende medewerkers kunnen worden aangetrokken. Met aantrekkelijk bedoelen we een fatsoenlijk salaris en een gezonde werkdruk. De werkdruk wordt (mede) bepaald door de indicatiestelling van de gemeente. Maar ook via het tarief dat de gemeente aan de zorgaanbieder betaalt, kan de gemeente invloed uitoefenen op de werkdruk van de medewerkers in de thuisondersteuning via de Wmo/gemeente.

Vindt u, net als wij, dat de gemeente zich moet inspannen voor een gezonde werkdruk voor de medewerkers om op die manier het werk aantrekkelijk te maken?

- Ja
- Nee
- Weet niet
- Anders, namelijk:

Vul deze vraag in als Vindt u, net als wij, dat de gemeente zich moet inspannen voor een gezonde werkdruk voor de medewerkers om op die manier het werk aantrekkelijk te maken? *gelijk is aan Ja of gelijk is aan Weet niet*
Een zorgaanbieder krijgt het salaris voor de medewerkers van de gemeente. Indirect worden de medewerkers dus betaald door de gemeente.
Vindt u dat de gemeente de medewerkers (indirect) een salaris moet betalen waar zij van rond kunnen komen?
 Ja
 Nee
 Weet niet
 Anders, namelijk:

U gebruikt van zorg in natura of van een pgb (persoonsgebonden budget)?

- Zorg in natura
- Persoonsgebonden budget
- Weet ik niet

Is de mogelijkheid van pgb (persoonsgebonden budget) besproken tijdens de aanvraag voor huishoudelijke hulp?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

In welk jaar heeft u de laatste keer thuisondersteuning aangevraagd?

Bent u tevreden over de aanmelding?

- JA
- NEE

Vul deze vraag in als Bent u tevreden over de aanmelding? *gelijk is aan NEE*
Zo nee, kunt u dit toelichten?

Hoe lang (weken) duurde het voordat u daadwerkelijk de eerste hulp thuis ontving?

Wilt u nog iets opmerken over de aanmelding, procedure, wachttijd, dan kan dat:

ONDERSTEUNING VOOR MANTELZORGERS

Ervaart u voldoende ondersteuning als mantelzorger?
 Ja
 Nee

Weet u dat er mantelzorg mogelijk is voor u als mantelzorger?
 Ja
 Nee

Waarbij hebt u (het meest urgent) ondersteuning nodig?
 Ik heb geen ondersteuning nodig
 Weet niet
 Ik heb ondersteuning nodig bij:

Waarbij verwacht u in de toekomst ondersteuning nodig te hebben?
 Ik verwacht geen ondersteuning nodig te hebben
 Weet niet
 Ik verwacht in toekomst ondersteuning nodig te hebben bij:

Ook de FNV in de omgeving OSS wil mantelzorgers ondersteuning bieden. Welke ondersteuning zou vakbond FNV u kunnen bieden? (meerderre antwoorden mogelijk)
 Ondersteuning bij het wegwijs worden in de regelingen van de Wmo.
 Met mij bekijken van welke verlotregelingen ik gebruik kan maken voor de mantelzorg.
 Begeleiding bij het afspreken van een verlotregeling met mijn werkgever, waardoor ik beter in staat ben de mantelzorg te verlenen.
 Samen met mij kijken of er financiële mogelijkheden zijn om de financiële gevolgen van het opnemen van (onbetaald) verlof of het werken van minder uren op te vangen.
 Samen met mij kijken of er aanpassing in werkroosters geboden kan worden.
 Anders, namelijk:

AFSLUITING

Wat wilt u ons graag nog vertellen wat we niet hebben gevraagd?
 Niets
 Ja, namelijk:

Wat zou u het liefst veranderd willen zien binnen de huishoudelijke ondersteuning en de ondersteuning voor mantelzorgers?

Wilt u met ons en eventueel andere organisaties meedenken en/of meedoen om dat voor elkaar te krijgen?
 Nee
 Ja, jullie mogen contact met mij opnemen via (vul hier aub naam, telefoonnummer en e-mailadres in):

Wilt u op de hoogte gehouden worden van de uitslag van deze enquête en eventueel vervolg hiervan?
 Nee
 Ja, jullie mogen contact met mij opnemen (vul dan onderaan de vragenlijst uw contactgegevens in)

Naam: _____

E-mailadres: _____